

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 filler (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetésekénél:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fel oldal 16.— | nyolczad oldal ... 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Irányító szavak a kath. tanítósághoz.*

II.

Ezután a keleti határszélén történő bevándorlás megakadályozását sürgeti. Majd így folytatja:

Amilyen nagy a társadalmi baj, amely miatt az ország észak-keleti határszéle ismét javvaszékkel, épen olyan veszedelmes a tömeges kivándorlás és ez megint olyan kérdés, amellyel foglalkoznia minden hazafias érzésű papnak és tanítónak kötelessége. Múltóztatik-e tudni, tisztelt közgyűlés, hogy aránylag Magyarország vesztesége a legnagyobb? Hazánkban a kivándorlás főleg Amerikába, Romániába és Horvátországba irányul s azért is veszedelmes, mert a magyar könnyen beolvad az idegen nemzetiségekbe. Hitelesen kimutatták, hogy az utolsó időben évenként 100 százalékkal emelkedett a kivándorlás. Szomorú jelenség az is, hogy 85 százalék eppen a földműves osztályból kerül ki. Tapasztalatból tudjuk azt is, hogy a falu elnéptelenedik, a városok proletáriátusa pedig növekedik. E kérdéssel szoros kapcsolatban áll a munkás-kérdés is. Sajnos, ma már e téren a forradalmi szociáldemokrácia bőven arat; azért az összes kultúrtenyezőknél kötelessége a téves eszmék ellen-súlyozására a vallás-erköles és az igazi hazafiaság elvét alkalmazni, a nép szellemi fejlesztését előmozdítani és a falusi életet fölvirágoztatni.

A múlt évben egy református egyházkerületi gyűlésen tartott előadásában Bernát István hírneves gazdasági szakírónk kimutatta, hogy a szociális bajok tömkelegéből a társadalmat csak egy út vezetheti ki, amelyen az önzést a keresztény ember-szeretetet korlátozza. Ime, ez hadüzenet a hazát nem ismerő szociáldemokráciának, melyről dr. Szilvay Lajos alapos munkájában szintén bebizonyította, minő Isten nélküli vallást igyekszik az a jövő nemzedékek szívébe esőpögtetni, mely — úgy mond — ha uralomra jutna, nem a szabadság, hanem a rabszolgaság országát teremtené meg.

* Barabás György sárvári kath. ig. tan. elnöki beszéde.

Szemere Miklós jeles hazánkfi is csak nem régen figyelmeztetett a mutatkozó veszedelmekre, aki különben «elismeri a szocializmus jogosultságát, de tiltakozik az ellen, hogy a haza, Isten és a keresztény civilizáció és társadalmi rend tagadói intezzék Magyarország ügyeit.»

Bartha Miklós künő publicista is azt mondja, hogy «míg a keresztény szocialisták azonosítják magukat a nemzeti küzdelemmel, a nemzetközies elavult fogalomnak tekintik a fajt és a hazát.» — Bartha Miklós különben így jellemzi az illetőket: «... a nemzetközies vezetők nem munkások, hanem elősdiék. Keztyűt hordanak, lakktopánban járnak, vasalt nadrágot viselnek, fagyaltotznak, biliárdoznak és üzérkednek az elvekkel. Népbolondítók, Jelszogyártók, Erkölesi méregkeverők a valódi munkások nyugalmanak megrontására. A hazafias munkások dolgoznak, a nemzetközies sztrájkolnak.

Azok eljárnak templomba, ezek a korezmába járnak. Azok tisztességtudók, ezek duhajok. A különbség athidalhatatlan.»

Csak a vak nem látja, hogy a szociáldemokráciát elfogult izgató vezetők esinalják és sajnos, ugyancsak vakon követi őket sok ember, holott jogot adni jogtalanoknak, nem lehet nemzetellenes törekvéssel összekötni. Bizonyára ezekről a vezeterekről írja Kossuth Ferenc: «Idegen földről behozták a szociálistaság idegen magvát és elvetették a mi hazánk földjébe; abba a földbe, melyet a magyar nép tulajdonává tettek atyáink 1848-ban s amelyet a magyar nép zöme máig is annyira szeret, hogy legfőbb vágya belőle egy darabkát birhatni.» — Továbbá írja: «A szocialisták magyar apostolok helyett Lassale és más idegen apostolokra hivatkoznak; a magyar háromszínű zászló helyett, melyet dicsfényvel vett körül a magyar vitézség, a vörös zászló alatt sorakoznak. Azt mondják, hogy a haza nem adott nekik jogokat és gyéren ad nekik megélhetést; azért nem szent előttük a haza fogalma.»

Jól fontoljuk meg tehát egy főpaprak szavait: A szociáldemokrácia romboló hatásával — úgy-

mond — föl kell venni a küzdelmet és a hazat-lanságot és istentelenséget hirdető izgatók be-bolyásától meg kell menteni a népet!» — E célnak elérésére csak egy eszközt lát Prohaszka Ottokár, ez pedig az, hogy «foglalkozni kell a néppel». Es e-teren kínálkozik a jó alkalom, hogy a község felkipásztorn a népoktatóval kezét fogva, egymást megertve, teljesítsék azt a szép belmissziót, melyet a félrevezetett nép helyes irányításával, erkölcsi és hitéletének erősítésével végezhetnek. De itt szerelettel figyelmeztetem a tényezőket, hogy e missziót teljesíteni csak a jó akarat, kölcsönös jóindulattal, felebaráti szeretettel lehet. A pap ne kicsinyelje a tanítót szerény, de rendkívül ter-tes és fontos állásban; becsülje meg benne a munkatársat s ne kívánja tőle szolgáló-cselednek való teendők végzését, inkább iparkodjék őt küz-delmében segíteni, amennyiben iskolában, a hit-községben, szóval az életben jóakaro támogatója lehet. Viszont a neptanító tisztelje, becsülje a felkipásztort magasztos állásban; törekedjék a vele való érintkezésben az illedelem korlátjai között megmaradni és a hivaikodás vagy elkapat-tottság hibájába soha ne essék!

Bizony mondom: amely községben a pap üldözi, keseríti és kicsinyli a tanítót; és viszont, ahol a tanító megfélekedzik magáról és hivatása fontos-ságáról, talán még kicsinyes okok miatt is papja ellen intriknál; ott a nép erkölcsi élete is szen-ved, talán még az egyház és a haza ellenségei a markukba is nevetnek, hogy annál sikeresebben tudják istentagadó eszméikkel a nép lelkét meg-telíteni és beidőle az erkölcsi a hittel együtt ki-ölni. Gondolja meg mindenik, hogy minden ember kezemunkájára, minden ember eszére, jóakarására és közreműködésére van szükségünk.

Minden: az eladósodás, a birtokeserek, a ki-vándorlás, a sztrájkok, az erkölcselenség, a nép-pusztulás, a középbirtok szétmálása, az elfajult sajtó fektelenség, mind-mind arra int, hogy keve-sebbet politizáljunk és lássunk komolyan a mun-kához. Az iskola a miénk volt, a miénk is fog-maradni; ha híven munkálkodunk benne: a jövő is a miénk lesz.

Ezzel azonban épen nem állítom azt, hogy mint szabad polgárai a hazának válságos polit-ikai helyzetünkben közönyösek legyünk. Nekünk, mint az egységes magyar társadalom tagjainak, szinten ki kell vennünk a magunk részét alkot-mányunk megvédelmezésében, mert arra Magyar-ország tanító-ságának számbeli súlyánál és jelen-tőségénél, sőt a felekezeti tanító-ságnak még történelmi múltjánál fogva is joga van.

Ohajtjuk és akarjuk, hogy a korona és nemzet közti ellentétben a bekés kiegyenlítésnek össz-hangja megtaláltsassék, a magyar alkotmányos és parlamenti élet teljes erejében visszaállítsassék és mi bizva-bizunk, hogy a közel jövőben elérkezik a népnevelésnek is országgyűlése, mert a tanító-költővel

«együtt inádkozva, leborulva térden hiszünk a tanítók igaz Isteneben!»

Mese a népiskolában.

(Folytatás.)

Mondhatjuk, hogy a mese ellen abszolút ellenvetés nincsen; mindenki belátja a mese erejét, belátja, hogy ez táplálek, orvosság, de mérég is. A táplá-leköt, az orvosságot bevisszük az iskolába, de a mérget künn hagyjuk. Nem képzelhetek tanítót, aki kísértetes mesékkel táplálná növendékeit; amyi józan eszt csak föltetelezhettek minden tanítónál, hogy a boszorkányokat, kísérteteket, ördögöket és efféléket az iskolába be nem viszi.

De hogy a mesélés haszonnal járjon, minde-nekelőtt szükséges, hogy a tanító jól meséljen, azaz jól tudja a mesét.

Szükséges továbbá, hogy a tanító élelken meséljen; a monoton egyhangú — elbeszélés értetlenül hagyja a gyermek kedélyét.

A tanító az egész mesét, megszakítás nélkül elbeszéli; a földolgozást pedig annyi részre szabja, ahány igazságot vagy erkölcsi szabályt tartalmaz.

Ha azt akarjuk, hogy a mese anyaga hatással legyen a gyermek érzületére, szívére, akaratára, akkor a mesét értelmezni is kell és a tanulságot levonni; az értelmezés után következik a mese elmondása és pedig értelmes, összefüggő elő-adásban.

II.

Most azt a kérdést vetem föl: Mikor foglal-kozzunk a mesével a népiskolában?

Véleményem szerint a mesét önállóan, egészen külön a többi tantárgyotól kell tanítani, nem pedig a tanítási anyag közé vegyíteni; mert ha valaki azt teszi, akkor annak a veszélynek van kitéve, hogy a növendékek, csak hogy a «száraz» tanu-lástól megszabaduljanak, mindig csak mesét fog-nak kérni. Ha a tanítási anyag közé vegyítve mesélünk, a növendékek annyira rákapnak, hogy aztán mindenre, ami nem mese, ellintorítják orru-kat; unottan, figyelmetlenül türelmetlenkednek. Hogy tehát szélsőségekbe ne essünk, hogy ne itt-ott, lopva mesélgessünk, leghelyesebb, ha a mesé-nek külön órát adnak. És lehetséges-e ez? Hogyne! Dreisziger «Általános és részletes oktatástaná-ban» a játéknak szerzett egy órát; az általános tantervekben az ének, a tornának külön-külön óra van kiszabva. Ha ezeknek jutott idő, miért ne lehetne a mesének, a játék rokonának, külön órát szerezni; miért nem lehetne az iskolában «mulatva» tanítani és tanulni? De hogyan szá-kítsunk a mesének egy kis «külön időt?»!

Itt van a nyelvtan, igaz, hogy a nyelvtan alaki képző erejét nem szabad kicsinyelni; beismerem és velem együtt mindenki tudja, hogy általa a gyermek itélőtehetsége működik, itélőtehetsége fejlődik, de különösen faluhelyen működő kar-társaim abban igazat adnak nekem, hogy a mondatrészek és különféle mondatok jól-rossz fölismérésénél többet ér a szívet, lelket nemesítő mese. Kérem: Szükséges-e falusi embernek a nyelvtan? Bizony nem szorul ő se alanyra, se

állományra! A fődolog az: tudjon írni, tudjon olvasni. Embereinknek leginkább levélírára van szükségük, levelet írni pedig fogalmazás nélkül nem lehet. De az a gyermek, ki folyékonyan, főnkakadás nélkül ki tudja gondolatait, érzelmeit fejezni, szavakba tudja öltöztetni, jól fog fogalmazni. Ennek pedig legalkalmasabb eszköze a mese és pedig azért, mert már a gyermek természetében fekszik, hogy a hallott mesét másokkal közli és így lassacska meséli, tehát fogalmazni tanul.

Apaszuk a nyelvtan anyagát, vonjuk azt össze a legszükségesebbre és az így nyert időt használjuk föl a mesélésre és a meséltetés gyakorlására.

Ily módon lehetne — véleményem szerint — a mesének az órarendben helyet, az iskolában pedig időt szerezni.

A mese anyaga készen van; a jobbnál-jobb mesegyűjteményekkel bőven el vagyunk látva; a kivétel pedig semmiféle nehézségbe nem ütközik.

Végül lássuk, mily szerep jut a mesének a nem magyar ajkú népiskolában?

A mese a nem magyar ajkú népiskolában nélkülözhetlen eszköz a magyar nyelv elsajátítására, azaz a magyar beszéd megtanulására, az összefüggő és szabad előadás gyakorlására. Csak a mesemondásban való gyakorlás által tanulhat meg növendékünk magyar szívvvel és észjárással beszélni; csak a mese és mesélés által élheti bele magát a magyar nyelv szellemébe. Ha már az áll, hogy a magyar nyelv tanításánál nem a nyelvtan tanítása a fődolog, hanem a nyelv gyakorlása, annál inkább áll ez a nem magyar ajkú iskolákra, ahol csakugyan és jelesen a magyar beszéd tanításáról van szó.

Elismert dolog, hogy a nem magyar ajkú népiskolákban a magyar nyelv tanítására az úgynevezett «direct módszer» a legjobb, de a direct módszer nem mindig a legkönyvebb is. Valamint minden munka különféle segédeszközök által megkönnyíthető, úgy a nem magyar ajkú népiskola részére is eszközt, módot kell keresnünk, mely által nem magyar nyelvű növendékünk könnyűséggel juthat a magyar nyelv bitokába. Erre pedig alkalmasabb nincs a mesénél, mely a gyermeket, ki minden csudás és rendkívüli iránt nagyon fogékony, hatalmába ejti, lebilincseli figyelmét, azt teljesen leköti, a gyermek a mesélő ajkain csüng, szavát lesi és habár a mese minden szavát még nem is érti, de a hallottakat emlékeztetőbe vési és az így összegyűjtött szó- és tárgyképek a magyar nyelv tanulására biztos alapul szolgálnak.

«A magyar beszédre való szoktatás módja» című munkában ezt olvasom: A gyermeknek tágabb értelemben véve a mese minden, ami csudás, rendkívüli. A csudás, a rendkívüli azonban mindenkire ingerrel bír és ha a gyermek nem tudom mennyire el volna fárasztva, ha mesét hall, azonnal figyelmes lesz. Ingerrel bír a mese tehát a gyermekekre, fejlesszük ezt az ingert, a

meddig csak lehet és használjuk föl szép hazánk zengzetes nyelvének tanításában. De a nem magyar ajkú népiskolában — különösen az I. oszt. gyermekeknél — nem volna tanácsos a mesét meghatározott időhöz, órához kötni, hanem föl kell használni minden alkalmat, mely a magyar nyelv megtanulására kínálkozik. És pedig hogyan?

Amíg a gyermek csak egy-két szóból álló hiányos mondatokban és a mozgás nyelvvel beszél, a mesét a magyar beszéd gyakorlásánál nem használhatjuk, ha már azonban több szóból álló mondatocskát meglehetősen készséggel kimond, akkor mondókák alakjában mesélgessünk, mert dallamos hullámozásuk megkönnyíti a megtanulást, de itt is csak olyan szöveget használjunk, amelyek dologképeivel a gyermek már rendelkezik; rövid, cselekvést jelentő mondatokban beszéljünk. A dologképeket mese előtt játék vagy társalgás útján értessük meg; a személyek, állatok és tárgyakat beszéltessek; alkalmazzuk a szó- és mondatismétléseket; a mozgás nyelvének juttassunk szerepet, azaz a cselekvéseket arcunkkal, kezeinkkel és testünkkel kell jelezniük. Erre némelyik azt fogja mondani, ezzel elveszít a nevelés, a tanítás komoly sajátságát. De a nevelő előtt ez nem komédia, hanem a gyermek korához mért nevelési mód. A mesének a cselekvés ad életet, az teszi világossá, értelmessé, kedvessé. Ami nekünk komédia, az a gyermeknek természetes életszükség. Továbbá legyen mesélésünk élénk, beszédünk ne legyen lassú, vontatott, de nem is sietős. Engedjük, hogy a gyermekek kérdést is intézhessenek hozzánk.

Ha így járunk el és a nem magyar ajkú I. oszt. gyermek a beszélgetésben némi készülségre tett szert, a helyesen megválogatott és elmondott «kis meséket» lassacska megérti már akkor is, mikor ezt utánunk még elmondani nem képes. Ép azért azt tőlük már most számonkérni nem helyes; ha azonban a számonkérés első próbája elérkezik, első ízben megelégszünk azzal, ha ők elmondják a mesében szereplők neveit, egy-két cselekvésüket és a mit nem tudnak, azt a mozgás nyelvén fejezzék ki. Így lassacska haladva, amint a szóképek szaporodnak, a mozgás nyelvének kisebb szerep jut, míg végre enélkül is, vagy ritkán használva, a mesét utánunk mondják.

Láng M. «A magyar beszéd tanításának természeteszerű módja a nem magyar ajkú népiskolában» című munkájában példaképen bemutatja a kutyát és macskát, amint az enivalón összevesztek. A mesét következő módon adja elő:

Először bemutat egy képet, amely egy kutyát és egy macskát ábrázol, amint az enivalón összevesztek. A mesélés olyképen folyik: Ni, a Bodri! (a kutyát mutatja) rrr... kolbász... Ni, a macska! fff... kolbász... Kutyá mondja: ham, ham, ham. Macska mondja: nyau, nyau, nyau. A macska szalad, szalad, szalad. A kutya eszik, eszik. A kutya mondja: Jó, jó, jó! A macska mondja: Jaj, jaj, jaj.

A kezdő gyermekek, mikor ezeket számon is

kérhetjük, csak annyit mondanak. Kutya: rrr. Maeska: fff. Kutya: jó, jó, jó. Maeska: jaj, jaj, jaj.

A most bemutatott példát a beszéd- és értelemgyakorlatot alatti tanulják meg: tudják, hogy a fölmutatott képen a kutya és a maeska a kolbászt ért verekednek. Ha az említett képet újra fölmutatjuk, már jól tudják, hogy az egyik állat a kutya, a másik pedig a maeska: de azt is tudják, hogy a kolbászt tépik, képzeletben már ott van a kutya meg a maeska, amint a kolbászt tépik: ezeknek a dolog- és szóképével rendelkeznek, ezt a meseképbe most kell befoglalnunk és befoglaltatnunk.

A következő eljárásnál különösen a mozgásnyelv jut előtérbe.

A kutya haragját kissé lehajtott fejjel kell kifejezni. Szava pedig: Ni, ni, ni, kutya... rrr. Ni, ni, ni, maeska... fff. (Itt a maeska haragját maeskamódra jelezzük.) A kolbász dolgát is összekötjük e két szereplővel és pedig: Derült arccal mondjuk, a kolbász jó ízét mintegy jelezve: Kolbász, kolbász... kutya, kutya... kolbász, kolbász... (mutatva, hogy kellene neki). Maeska, maeska... kolbász, kolbász (azt mutatjuk, hogy neki is kellene). Kutya, kutya... ham, ham, ham (mutatjuk, hogy a maeskára ugrott). Maeska, maeska... nyau, nyau (mutatjuk a maeska ijedségét, meg azt, hogy elszaladt).

Amikor a gyermekekkel ezt háromszor, négyszer elismételtük, így adják elő a mesét:

Kutya, kutya... maeska, maeska... kolbász. (Jelentően ezzel, hogy a kutya is, meg a maeska is meg akarta enni a kolbászt). Kutya, kutya... rrr. Maeska, maeska... fff. Kutya... ham, ham. Maeska... nyau, nyau. Kutya... jó. Maeska... jaj.

Ez volna a mese kezdete. Az iskolaév második felében már nagyobb meséket mesélhetünk és kérhetünk számon, de a számonkérés csak akkor történhetik, mikor a gyermekek a mesében előforduló dolgokat ismerik és azt is tudják, hogy mit jelentenek a kérdések.

Mondtam már, hogy mesekönyv elég van s így anyaggal is el vagyunk látva. Ezen anyagból, mint egy virágcsokorból szedjük ki a leghasznosabbakat.

Adjunk helyet és időt a népiszkolában a mesének.
Bars-Baracska. *Borsodi Sándor.*

A tanító érdemeinek elismerése.

Stark Gyula tanítói jubileuma.

Nagyvárad társadalma a 40 éves tanítót érdemeihez méltóan ünnepelte meg. Az ünnepségen kidomborodott a személy iránti rokonszenv mellett a tanítói állás megbecsülése is. Nagyvárad társadalma bizonyosságot tett arról, hogy méltányolja a tanúgy munkásainak fáradozásait.

Az a fényes ünnepség, mely október 1-én lefolyt, szorosabb kapcsolatot hozott szülő, tanító és tanítvány között, s ennek a tanúgyre való üdvös hatását nem kell bővebben fejtegetni.

Minden embernek első és legfőbb kötelessége az, hogy azon munkakört, melyet elfoglalt, teljesen betöltse,

ez áll a tanítóra is: de azért ki vonhatná kétségbe: vajjon az igaz érdem ily megható elismerése nem-e hatványozza a tanítóság munkakedvét is?

Ha látja, hogy a közönség nemcsak követel, hanem méltányol is, vajjon nem tesz-e ő is szívesebben többet még a kötelességénél is?

De tovább menve: vajjon az a szülő, ki tanítója vagy gyermeke tanítójának ünneplésén megjelent: nem-e ápolta ezzel magzatában a hála érzelmét, melyet egykor viszonzásul gyermekétől kamatostul önmaga fog élvezni?

S vajjon az a tanítói gárda, mely oly szép számban megjelent, nem-e demonstrálta a tanítóság egyetértését s a kartársi együttérzést? mellyel ismét a tanítót nem becsülő töredék számolhat s a konzekvenciát levonhatja.

Bármely szempontból is vizsgáljuk a Stark Gyula 40 éves tanítói jubileumának ünnepségét, azt csak helyesebbi tudjuk, s e helyen, mint a nyilvánosság plenumán, teljes elismeréssel vagyunk érte a jubileumot rendező végrehajtó bizottságnak.

Itt adjuk azon gyönyörű beszédet, mellyel Nagyvárad közéletének vezéralakja: *Hlathy* Endre országgyűlési képviselő több százra menő előkelő közönség előtt üdvözölte ünnepétet a nagyvárad-olaszi róm. kath. fiú elemi népiskola babérfák-, pálmák-, illatozó virágokkal és zold folyóndárral feldíszített tágas ádvárában:

«Melyen tisztelt Igazgató Úr!

Ünnepet ünni jöttünk. Üdvözölni kívánjuk mélyen tisztelt Igazgató Urat tanítóságának 40 éves évfordulóján.

Ezen a napon van 40 éve annak, hogy mélyen tisztelt Igazgató Úr ezen iskola falai között a tanítói rögös, nehéz, felelősségteljes, de esilogo babérokat épen nem termő pályára lépve, megkezdette nemes működését.

Nem mondhatjuk, hogy nagy reményeket fűzhetett volna a jövőhöz, mert ez a pálya az anyagiak terén ma sem nyújt semmi kecségtetőt, annál kevésbbé nyújtott 40 évvel ezelőtt.

De azt igenis mondhatjuk — 40 év után — hogy bizonyára igaz lelkesedéssel kezdte pályafutását, eltelve valódi szeretettel a pálya iránt, melyre lépett, mert csak a kötelességérzés oly nagyfokú és folytonosi jelenléte mellett volt lehetséges az, hogy 40 éven át folyton meg nem szűnő elismerés, szeretet és bizalom kísérte lepteit s hogy 40 év után Nagyvárad társadalmának legkülönbözőbb rétegei megmozdultak és eljöttek e napon legjobb kívánataiknak kifejezést adni.

Ezen idejöveteleink által fényes kifejezést kíván adni a társadalom annak, hogy a kötelességet hűen teljesítő polgárnak elismeréssel s hálával tartozik.

Szól ezen elismerés magának a tanítói állásnak, melynek fontossága, jelentősége és nemessége előtt kívánunk bódolni, tudván, hogy egyetlen állás sines a társadalomban, mely az államélet irányára oly nagy hatással lenne, mint épen a tanítói.

Szól a polgárnak, ki a közügyek terén is hűségesen tölté be mindenkor kötelességet.

Szól a szerény tanítónak, ki négy évtizeden át annyi ezer és ezer gyermeknek csöpögtette fogékony lelkébe a vallásosságot, a hazafiságot, a kötelességérzetet és látta el jó tanácsokkal, melyek egész életen át belolyást gyakoroltak az illetők lelkére.

Ezen nemzedékek kerültek ki atyai gondoskodása alól. És szól megjelenésünk a jó barátoknak, a kartársnak.

De midőn e nagy napon eljöttünk üdvözölni, egyúttal nem hűcsuzni jöttünk. Az isteni Gondviselés megengedte és reméljük megengedi, hogy ezentul is folytassa megkezdett útját.

Ezt kívánjuk mi lelkünkben.

És most fogadja tőlünk szívesen legjobb kívánatunkat a jövőre, üdvözlötünket pedig biztatónul a további üdvös működésére.

Ez az, amit mi adhatunk. De azt lelkünk mélyéből és igaz örömmel adjuk.

Az Isten éltesse!

Végül még egy kötelességet teljesíték, midőn tudomására hozom, hogy a közönség körében megindult gyűjtés már eddig is 1000 koronát felülhalad és az még emelkedni fog. Célja ennek az, hogy egy alapítvány alkottas-

sek Stark-alapítvány) név alatt, melynek kamatai a legjobb tanulók közt osztatnak ki és pedig, míg él, addig saját belátása szerint, azontul a tanítói kar határozata alapján.)

Este a jubiléus tiszteletére a «Pannonia» télikertjében társaslakoma volt, melyen 280-an — köztük több főrangú család — vettek részt. Az ünnepet Nagyváradi társadalmának oszlopos tagja: Sipos Orbán kir. tanácsos, ny. tanfelügyelő köszöntötte föl.

Számhororszký Rezső.

A tanítói állás védelme.

Barabás Ernőnek a «Néptanítók Lapja» ez évi 34-ik számában a főnnebbi cím alatt megjelent cikke elolvasása után úgy éreztem magamat, mint akivel nagy igazságtalanságot követtek el, vagyis: mint akit becsaptak.

Nézzük csak!

Az én fizetésem és korpótlékom is államsegélyes. Fizetésem: a tanítói és kántori kiegészítéskor — az 1893. évi XXVI. t.-e. 8. §-ának rendelkezése szerint — egynek vétetett, t. i. tanítóknak s ehhez utalványoztatott az államsegély.

És ime! B. E. kartárs úr tudomása szerint máshol meg a tisztán tanítói fizetést egészítik ki, mert hiszen cikkében, a 2-ik pont első bekezdésében így ír: «Már most nem egy eset állott elő, hogy a díjlevélben fölvetett és kitüntetett tisztán tanítói fizetés nem érte el a 800 koronát. A kormány folyósított segélyt és így a tisztán tanítói fizetés eléri a 800 koronát.»

És az a csodálatos, hogy B. E. szerint ehhez nem is kell más, mint a kántortanítói fizetésnek a díjlevélben való szétválasztása, vagyis a tanítói és kántori fizetésnek külön való fölvetése. Mit a 3-ik pont alatt így fejez ki: «Erre csak azt jegyezhetem meg, hogy igen is, akarattal szét lehet választani. Ott ahol még ilyen eset van, tessék megpróbálni.» Kissé lejjebb pedig: «Tessék az iskolai hatóságnak — az egyházmegyei főhatóság engedelmével — államsegélyért folyamodni, hogy az a 400 koronás, vagy tudom is én hány koronás fizetés (tanítói fizetés) 800 koronára egészítessék ki.»

Hát hiszen az én díjlevélben is szét volt a két fizetés választva, mégis a kettő egynek vétetett.

De tudommal nem csak az én fizetésem kiegészítésénél járt el így a kultuskormány, hanem több, személyesen ismert kollegiménál is. Mivel hogy nem is járhatott el másképp törvényesen.

Vagy talán Vas megyében e tekintetben privilégiumot élveznek?

Nagy Béla úr sem hallott még erről, mert különben nem írta volna a «Nepnevelő» 34-ik számában «Állami segélyezés» című delgozata 2-ik bekezdésében: «Államsegély igénybevétele a tanítói fizetés egynek (tanítóknak) vétetik. Ha a kántori és tanítói fizetés a 800 koronát el nem éri, akkor a hánykülönbözöt fedezésére lehet államsegélyért folyamodni.» De hát nem tudta ezt B. E. úr! Azután meg a «Néptanítók Lapja» szerkesztője sincs erről értesülve, mert az «Tanítók Tanácsadója» rovatban mindig a 93-ik évi 26. t.-e. 8. §-ára hivatkozott.

De meg mi, róm. kath. kántortanítók hányszor föl szólátunk már a velünk igazságtalanul bánó e § ellen.

És csodálatos, B. E. nem emelt szót e közérdekű ügyben s nem világosította föl a tanítóságot, hanem türelmesen hallgatott arról, hogy a miniszteriumban nem minden esetben és nem mindenkiel szemben alkalmazák a 8. §-t.

Kérem azért B. E. kartárs urat, tegye jóvá e mulasztását azzal, hogy haladéktalanul hozzon nyilvánosságra egy ilyen miniszteri utalványozó végzést, természetesen az illető község és tanító nevével együtt.

Úgy hiszem, hogy azt, mint közérdekűt a «Nepnevelő» is közölné.

Csak hogy én azt hiszem, hogy B. E. kartárs úr ez ügyben való értesülése téves és «Válasz»-a megírása előtt az 1893. évi 26. t.-cikket a 9-ik §-ától kezdve olvasta át.

Hát hiszen igazság szerint úgy is kellene lenni, amint

B. E. úr mondja, vagyis a 8-ik §-t törölni kellene. mert egyenlo munkáért egyenlo fizetés jár.

De hát a szegény «agyongyötört» felekezeti tanító hogyan mer igazságot remélni.

Kereki.

Sipos Antal.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A széplaki espereskerület tanítóegyesülete f. év okt. 25-én Hudegségen tartja őszi közgyűlést, melyre a t. tagok és tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. Tiszviselőválasztás is lesz. Endréd, 1905. okt. 15. Szabó János, jegyző.

Meghívó. A Muraközi róm. kath. népnevelők egylete első rendes közgyűlést f. hó d. e. 10 órákor fogja megtartani a túske-szent-györgyi róm. kath. iskolában, melyre az egylet t. tagjai és a tanügy barátai tisztelettel meghívotnak. A gyűlést szentmise és Veni-Sancte előzi meg. A gyűlés tárgyai: 1. Id. elnök előterjesztései. 2. Rendes tiszviselői kar választása. 3. Esetleges indítványok. Muravid, 1905. okt. 11. Herboldy Alajos, id. elnök.

Meghívó a sászvári egyházkerület róm. kath. tanítóinak f. évi okt. hó 19-én Holiésön tartandó közgyűlésére. Tárgysorozat főbb pontjai: Gyakorlati tanítás. A kivonást pótlással tanítja: Paulovics Antal egbelli tanító úr. A tanítás bírálata. Fölolvasás, tartja: Uherkovich S. egbelli tanító úr. A tanügyre vonatkozó fontosabb rendeletek fölolvastatnak. Kelt Radosócon, 1905. évi okt. hó 12-én. Dr. Mihalek János, egyhk. tanfelügyelő-elnök. Paulovics Antal, jegyző.

Meghívó a «Pozsonyvidéki róm. kath. népnevelők egyesülete» 1905. évi október hó 26-án Pozsonyban, a Csáky-teri kath. népiskola tornatermében tartandó rendes közgyűlésére. Tárgysorozat főbb pontjai: Reggel 8 órákor «Veni Sancte» a székesegyházban. Reggel 8³⁰ órákor a fennjelzett iskola irodájában a bírálóbizottság értekezlete. Reggel 9¹⁵ órákor a közgyűlés kezdete. Az új népisk. tantervek ismertetése. Előadó: Ura László. A körök elnökeinek rövid jelentése. A bírálóbizottság jelentése. A pályadíjak és elismerő oklevelek kiosztása. Új pályafételek kihirdetése. Kihirdetendő tételek: 1. A magyar nyelv tanítása magyar tantervű iskolákban, tekintettel az új tantervre. 2. A kath. tanító és a keresztény szocializmus. A pályamunkák 1906. évi augusztus 31-ig köldendők be.

IRODALOM.

A kath. népiskolai és ifjúsági könyvtárak hivatalos könyvjegyzékét jelen számhoz mellékelve veszik a Nepnevelő olvasói. Mint ebből látható, az egyes típusok — sorozatok — oly bő tartalommal vannak összeállítva, hogy ezen könyvtárgyűjtemény nemcsak hasznára, hanem díszére is fog válni minden katolikus iskolának. A korábban megküldött «Utastás»-ban meg van magyarázva a beszerezhetes módja, mely szerint még a legszerényebb iskola is minden nehézség nélkül képes növendékei számára ifjúsági könyvtárt létesíteni. Fölvilágosítással vagy egyéb utbagazítással készséggel szolgál a **Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala.** (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. a.)

A Zászlónk IV. évfolyamának 2-ik száma jelent meg október 15-én új címlappal, gazdag tartalommal és sok szép képpel. Az ifjúságnak a lapja ez, de a komoly férfi és öreg is élvezettel olvashatja. Az októberi szám sok érdekességgel lepi meg olvasóit. Erdekfeszítő cikkeket olvasunk abban, amelyeket a Zászlónk föld körül utazó szerkesztője és munkatársa a távoli keletről küldött. «Tíz-ezer kilométer a Csendes-Oceán» c. alatt a szerkesztő közvetlen tapasztalait írja le a föld másik oldalán levő életről. «A győzelmes Japánból» című cikk dr. Sebőknek

feljegyzéseit tartalmaz a, amelyeket Kamakurában az urak, Buddha-szobor tövében írt a *Zászlók* számára. «Egy fejedelméka gondolatái» és «Hulló csillagok» könyved modern tudományos fecsegések az élet és az eg-
 itokratos ünnepeiről. «Üzent az Ur» nagyszabásu modern költemény (Levay tón, Margan Kapitány kaland-
 jáiban az aranykeresők érdekl-sítő kalandjai vannak leírva. «Az en naplóm» (elbeszélés). «Egy Mihály napja Augsburgban» (leírás). «Barátomhoz», «Az Esthara»-g» (elbeszélés) mint kedves mozaikok élénkítik a lepot. A «Congregatiói életben» az ország szervezkedő congregatiói mutatkoznak be. A «Fakadó Rügyek» az ifjúság irodalmi és művészeti versenyeit mutatja be szövegben és képekben. Aká ihlettel, ifjú életkedvvel akar fölkeze-
 ni, az csak rendelje meg a Zászlókat. Előfizetési ára a vilá-
 gon a legolcsóbb. Egész évre csak 2 korona. *Megrendel-
 hető a Zászlók kiadói hivatalában Budapest, VII. ker.
 Iparművelői utca 50.*

VEGYESEK.

Kitüntetett főtanfűgyelő kanonok. A király ő kegyele Palotay Ferenc dr. olvasókanonoknak és kort-
 veyesi apának a III-ik osztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta. Palotay Ferenc dr. kanonok
 több éven át vezette a Veszprém egyházmegye tanügyét
 és a millenaris kath. tanügyi kongresszusnak egyik al-
 elnöke volt, legutóbb Veszprém városának közönséget
 közzézte hátra a katolikus óvintézményre fordított
 áldozatkésztséggel, mely eddigi érdemének csak egyik
 kisebb láncszeme.

Kitüntetett tanító. A fejmegyei Nagyantoston e
 hó 8-án délelőtt nagy ünnepélyességgel tűzte föl a megye
 főispánja az ottani római katolikus elemi iskola tanítójá-
 nak, Herder Karolynak mellére negyven éves tréni-
 dus tanító működésének jutalmát, a koronás érdem-
 keresztet. A mégható ünnepély lefojvása után a kegyur,
 idesebb Zichy János gróf a jubileum tiszteletére nagy
 ebédet adott, melyen a főispán is jelen volt.

A miniszter köszönete. A közoktatásügyi miniszter
 Lesseney Ferenc dr. preláts-kanonok, egyházmegyei
 főtanfűgyelőnek azon áldozatkésztségeért, hogy tanügyi
 céljára háromezer koronát adományozott, köszönetet
 nyilvánított.

Adomány a kath. Tanitói Segély-alapnak. Radnai
 Párkás püspök a katolikus tanító ország segélyalapja
 javára háromszáz koronát adományozott.

A kath. iskola védelme. *Geister* Ignac pápateszéri
 plébános közsege iskolájának fennmaradt hatszázötven
 korona eptiesi költséget a sajátjából kifizette s ígértet
 tett, hogy betegségeiből való kigyógyulásának öröme a
 közsegei harmadik tanító fizetéséhez évi százhusz kor-
 onával hozzájárul. A jószívű lekipásztornak, kit líve,
 őszintén szereltek, a veszprémi püspök is kifejezte köszö-
 netét adományáért.

Egy tanító aranylakodalma. Szép és lélekemelt
 családi ünnepély folyt le Baranyavárott múlt hó 18-án.
 Idősb. *Fischer* József nyug. kántortanító álta meg arany-
 lakodalmat nejevel, szül. Barakovics Etellel. A boldog ósa
 házaspár gyermekeivel, unokáival és dédunokáival d. e.
 9 órakor a helybeli róm. kath. templomban szentmisét
 hallgatott, amelyet Csonka Nándor plébános mondott, hogy
 hálaát adjon a Mindenhatónak azon ritka kegyelemért, mely
 szerint megengedte érnök aranymenyegzőjüket. A mise
 után az ünnepelt házában gyűltek össze a rokonok s
 tisztviselők, ahol is megjelent a közsege elűjárósága
 Meszár Fülöp bíró és a r. k. iskolaszék Bánász Ádám isk-
 tag vezetése mellett. A közsege nevében Meszár Fülöp bíró
 szép szavakkal felüvöszta a közsege szeretetét az ünne-
 peltek iránt. Az iskolaszék nevében pedig Bánász Ádám
 isk. tag üdvözölte, melegen emlékeztetve meg ottani isko-
 lánál töltött 20 évi működéséről, kérve az Egék Urat,
 hogy engedje megérniök még a gyémántlakodalmat is. Az
 ünnepelt könnyekre fakadva köszönte meg az igaz szívű
 jövő óváciákat.

Szerkesztői üzenetek.

H. S. Beérkezett. Fölhasználjuk. — **Ötvös** 1. Az
 «Országos Magyar Iskola-Egyesület» működését a jövő
 hónapban kezdi meg, ha az intőző bizottsága is megala-
 kult. A plébános iskolaszéki elnök az iskolaszék nevé-
 ben intőzzen beadványt. A kath. népiskolák, az alapszabá-
 lyok rendelkezése értelmében, az építkezéshez amortizá-
 cióra kaphatnak kölcsönt az egyesülettől; de segélyeket
 is fog nyújtani, mindenestre csakis a kath. iskoláknak.
 2. Az Országos Tanitói Nyugdíjintézet bizottsága Buda-
 pest VI. Hold-utca, vallás- és közoktatásügyi minisz-
 terium. Levélben bővebben válaszolunk. — **V. I.** Beérke-
 zett. Jóni fog. — **K. N. J.** Forduljon Kersch Ferenc
 karnagy úrhez Esztergom. — **B. I. L.** Az igazgatónak
 jelenti az esetet és ő megadja a szünetet; ha azonban a
 helyettesítés nehezséggel jár, avagy épen lehetetlen, ak-
 kor szünet nem adható. Hosszabb időre eső szünetet az
 iskolaszék javaslatára az egyházi főhatóság ad. — **A. J.**
 A szokás határozza meg. — **W. B.** Attették az illetőhöz.
 A Kath. Tanügyi Tanács öszi ülése még nincs megállapí-
 tva, de mindenestre tanácskozní fog a kath. iskolák
 rendszabályainak az átmenztszi gyűlésen elfogadott javas-
 lata fölött. Legközelebb határozott értesítést küldünk. —
A. B., Cz. I. K., L. M. N. Levélben feleltünk. — Több
 levélre a jövő számban adunk választ.

Felelős szerkesztő: **Ember Karoly**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Zsitvaföldemesi róm. kath. főiskolánál tanító állásra
 pályázat hirdettek. Javadalmazás: 2 szoba, zári konyha,
 kamra, pince, istálló fakamra, föl: 700 □ öl kert, egy része
 faiskolával szolgál, melyet a tanító köteles kezelni. Község-
 től 600 kor., esetleg körpötlék, havi előleges részletekben,
 3 hold szántó, 2 hold rét (berlet esetében 280 kor.), szántó
 és rét körüli munkát lívek végzik; kert helyett 1/2 hold
 szántó, esetleg 30 korona berlet, 10 pozsonyi mérő rozs;
 10 pozsonyi mérő árpa, 8 méter tűzifa. Kötelessége: a
 mindemapi és ismétli iskolai tanulók tanításán kívül
 szorgalmi időben istentiszteletok alatt orgonálni szokásos
 díj ellenében, vasárnapi, ünnepi litániák alatt díj nélkül.
 Tanév közben a tanító le nem mondhat. Az állás novem-
 ber 1-én elfoglalandó. Személyes megjelenés előnyös.
 Választás október 25-én. *Iskolaszék.* 622 1-1

A vigvári (Nyitra m.) róm. kath. iskolaszék október
 29-éig egy osztálytanitói állásra pályázatot hirdet. Fize-
 tése: alapszékkel 800 korona. Az iskola három tanerő-
 vel. Az állás azonnal elfoglalandó. 625 1-1

Egri érseki megye

Hortva (Heves m.) kántorságban segédkezni képes
 okt. segédtanító keresztek. Javadalmazás tanévre 300 korona,
 lakás, ágynemű, világítás és mosáson kívül teljes ellátás.
 Kérvények *iskolaszékhez* emrendők. 621 1-1

Besztercebányai egyházmegye.

Koszorúsi róm. kath. főkegyházi kántortanitói állásra
 nov. 1-éig 800 kor., 22 m. tűzifa és stóval pályázat hir-
 dettek. Tót nyelvi ismerete kívánatik. U. p. Jánosgyar-
 mat, Barsmeze. *Iskolaszék.* 609 2-2

Győri püspöki megye.

A sopron-cinfalvi osztálytanitói állásra pályázat hir-
 dettek. Fizetés: 800 korona és egy butorozott szoba.
 Férfi tanitók előnyben részesülnek. A pályázat határideje
 október huszonegyle (28). Az állás azonnal elfoglalandó
Iskolaszék. 619 1-1

Nagy-Igmándi (Komárom megye) kántortanitói ál-
 lásra üresedés folytán pályázat hirdettek. Javadalmazás:
 2 szoba, konyha, kamra, kert, 28 hold szántóföld,
 2 hold rét, káposztás, 4 öl fa, szemavaltságul 8 korona
 40 fillér, tandíj minden egyes tanulótlól 64 fillér, ismétlők-
 tól 1 korona 60 fillér, pargabona 8 1/2 p. m. rozs, párpenz
 43 korona, stóla 80 korona, alapítványoktól 12 korona

ostyasülésért 30 korona, iskolaszéki jegyzőségért 20 korona. Kérvények *október 29-ig* beküldendők. Választás október 30-án lesz. A kántortanító-helyettes megválasztása esetén ugyanakkor osztálytanító is választhat. Ennek fizetése évi 800 korona, egy szoba, takarítás, fűtés. *Hoffer Károly*, plébános, iskolaszéki elnök. 615 1-1

Nagyváradai latin szert. egyházmegye.

A baromlak-vezéri főkegyház magyar-tót ajkú róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: készpénz az egyházmegyétől 507 korona, a hitközségtől 170 korona, 35 székér tűzifa, melyből a tanterem is fűtendő, 2 szoba, konyha, kamara, pince és istálló, 2 kat. hold szántóföld és kert a háznál, stóla körülbelül 40 korona. Búcsuztatók tót nyelven végeztetnek. Kérvények folyó évi *november hó 15-ig Gahér Mihály* lelkészhez Széplak (Bihar m.), Margitta mellett, küldendők. 614 1-1

Nyitrai püspöki megye.

A tyerchovai (Trencsén m.) államilag segélyezett róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalmazása: 1 szobából álló lakásnak kívül a hitközségtől 344 korona, államsegély 600 korona és fűtésre 4 öl fa. Pályázhatnak magyar és tót nyelvet bíró okleveles tanítók vagy tanítónők. Kérvények *október 28-ig* aulirothoz küldendők. Állás választás után azonnal elfoglalandó. *Pelczmann János*, iskolaszéki elnök. 617 1-1

Lodnó községbe (Trencsén m.) a megüresedett róm. kath. iskolai tanítónői állásra pályázatot hirdetnek. Évi járandósága 492 kor. államsegély és 308 kor. a hitközségtől és egy szoba, konyhából álló lakás. Pályázati kérvények aulirothoz Kiszuca-lj helyre intézendők *október 30-ig Szuda Kálmán*, esperesplébános. 620 1-1

Ochodnicán (Trencsén m.) róm. kath. népiskolánál II-ik tanítói állásra *október 28-án* délelőtt 9 órára pályázatot hirdetnek. Javadalmazása: államsegéllyel 810 korona, megfelelő lakással. Pályázhatnak okleveles magyar és tót nyelven jártas tanítók vagy tanítónők. Okmányok előlegesen *Czirány Károly* isk. elnökhöz küldendők. 626 1-1

Kozsnyói püspöki megye.

Nógrád megyei Pilis róm. kath. hitközségnél a kántortanítói állomásra *október hó 30-ig* pályázat hirdetetik. Jövedelme a 416 korona államsegéllyel az ezer koronát meghaladja. Kitűzés nélküli rendes kántortanítói lakás. Kérvények Pilis, u. p. Rapp, *Iskolaszéki* címzendők. 618 1-1

Szepesi püspöki megye.

A Ragyóc községben (Szepesváralja mellett) levő róm. kath. népiskola kántortanítói állomásra f. é. *november hó 4-re* pályázat hirdetetik. Kívánatlik a tót nyelven való jártasság. Összes járandóság: 1. Készpénzben 304 kor. 2. Stóla körülbelül 25 kor. 3. Államsegély 188 kor. 4. Husz m. puha-, nyolc m. kemény tűzelőfa befuarozva. 5. Tizenhárom k. hold szántóföld és rét haszonélvezete. 6. 1/8-ra járó legelő. 7. Terményekben tizennégy p. m. rozs, tizenhárom p. m. árpa. 8. Kényelmes lakás házikerttel. Fölszerelt folyamodványok *november hó 4-ig* a szepes-mindszenti róm. kath. *plébániacsalat*hoz küldendők. 612 1-1

Kisszalók (Szepes m.) róm. kath. kántortanítói tót állomására *nov. 20-ára* pályázat hirdetetik. Fizetés 800 korona. Késmárktól féláranyi távolság, hol mindenféle középiskolák vannak. Tanítónők is pályázhatnak. Késmárki *plébánia*. 623 1-2

Szombathelyi egyházmegye.

Damonya főközség kántortanítói állására *okt. 29-ig* pályázat hirdetetik. Javadalom a díjlevél szerint 1004 kor. Okl. tanítók és tanítónők pályázhatnak. Kérvények aulirothoz küldendők. Répezentgyörgy (Vas m., up. Hegyfalva), *Varga György* plébános. 616 1-1

Rohrbachon osztálytanítói állásra 800 kor. fizetéssel, egy szoba fűtéssel, *október 22-ig* pályázat hirdetetik. *Horák Ernő*, főtanító. 624 1-1

Váci egyházmegye.

A lajosszénasi róm. kath. egytanítóval bíró iskolához tanítói állásra pályázat nyitattik. Pályázhat minden ok-

levéllel bíró kath. tanító. Az állással a következő javadalmazás van egybekötve: Készpénz 328 kor. Buza 12-18 hektol. Árpa 11-24 hektol. Főzelék 0-64 hl. Só 28 kilogr. Szalma fűtéshez 46 mm. Kemény hasab tűzifa 12 köbm. Őszi földhasználat 1²⁰⁰/1000 hold, tavaszi 1²⁰⁰/1000 hold. Nyári marhatartás: öreg sertés 2 db., öreg szarvasmarha 2 db., sülős 2 db., malac 4 db. Természetbeni lakás és ötödéves korpótelek. A pályázók kellőleg fölszerelt kérvényeiket mélt. gróf *Berthold Lipót* úrhoz címezve f. é. *november 1-ig* kell benyújtani *Urbán János* nagymágocsi róm. kath. lelkészhez. Az állás azonnal elfoglalandó lesz. 613 1-1

Legjobb népiskolai daloskönyv a „**KIS MUZSIKUS**”. 100 gyönyörű magyar népdal, iskolai szép szöveggel, 2 szótamra. I. füzet ára 65 fill., II. füzet ára 80 fill., együttes „**Szövegvkönyv**” a tanulók részére: 40 fill. portóval. Nagyobb rendelésnél % Póstaútleványon megrendelhető
Jósvay Gábor kántortanítónál
Poroszló, Hevesmegye. 589 2-2

A kitűnően bevált s kiválóan szép dallamokra írt
Magyar Kántor temető-, búcsuztató- és miséinek gyűjteményes könyv kapható, füzve 2, kötve 3 koronaért
Biczók kántornál, Torontáltordán. 570 3-10

Orgonaépítési műintézet.

RIEGER OTTÓ

vilamos gépekkel berendezett cs. és kir. udv. orgonagyára
Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállító, a Szentsír lovagja,
a Ferenc József-rend lovagja.

A párisi s bécsi világiállításon kitüntetve.

484-53)

Legelőcsőbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta legnyomású csőrendszert (pneumatikai) tartós nem-nehéz hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindenemű orgonajavításokat és hangolásokat a legmersőkeltőbb árban és lelkésismeretes pontossággal teljesít. — Orgona jökeárban tartásat mersékelt árba elvállalja. Tervezetek és rajzok kivanatra díjmentesen.

Karácsonyi pásztorjátékok.

Eloadásuk által a legalkalmasabbak arra, hogy úgy az intézetek, iskolák, valamint otthon a család körében a szent estét a legteljesebb mértékben megélethessék. Ép azért, hogy azok jókor betaníthatók legyenek, felhívjuk a figyelműt a főtisztelendő pap-ság és tanítóság becses figyelmét a Szent-István-Társulat alatti kiadványaira.

Karácsonyi pásztorjátékok.

A bűnbánó fiú. Karácsonyi pásztorjáték két színben. Irta Herczegh Peter. (Népirat 214. sz.) Ára 10 fillér.

A bűn büntetése. Karácsonyi játék három felvonásban. Irta Oppitz Sándor. (Népirat 123. sz.) Ára 8 fillér.

A megkerült gyermek. Karácsonyi pásztorjáték öt részben. Irta és zenéjét szerlette Szabó János. (Népirat 219. sz.) Ára 24 fillér.

A megtalált bárány. Karácsonyi pásztorjáték. (Ifjúság Öröme V. kötet.) Ára 1 kor. 60 fillér.

Ami fönntart minke. Karácsonyi életkép az iparos világból. Három felvonásban. Kiválóan legényegyesületek használatára. Irta Erdősi K. Füzve 50 fillér.

Angyalszivek karácsonya. Karácsonyi játék. Irta Erdősi Károly. (Népirat 200. sz.) Ára 12 fillér.

A pogány megtérése. Karácsonyi játék három felvonásban. Irta Oppitz Sándor. (Népirat 124. sz.) Ára 6 fillér.

Apró szentek. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 192. szám.) Ára 12 fillér.

Békesség az embernek. Karácsonyi játék. Irta Oppitz Sándor. (Népirat 149. sz.) Ára 6 fillér.

Betleh m. Karácsonyi pásztorjáték négy részben. Irta Bartha István. (Népirat 173. sz.) Ára 12 fillér.

Betlehemi bakter. Karácsonyi pásztorjáték négy részben. (Népirat 187. sz.) Ára 24 fillér.

Betlehemi asszonyok. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 190. sz.) Ára 8 fillér.

Egy karácsonyjéj. Dramolett. Irta Horvath Lipót. (Ifjúság könyvében.) Ára 2 korona.

Három királyok. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 191. szám.) Ára 10 fillér.

Itt a Miklós. Pásztorjáték. (Népirat 189. sz.) Ára 8 fillér.

Jézus születése. Karácsonyi pásztorjáték. Irta Mohl Adolf. Második kiadás. (Népirat 186.) Ára 10 fillér.

Karácsony. Színijáték három felvonásban. Irta Bartha István. Második kiadás. (Népirat 101. sz.) Ára 10 fillér.

Karácsonyest. Karácsonyi játék. (Népirat 188. sz.) Ára 8 fillér.

Karácsonyi színjátékok kiválóan katolikus legényegyesületek használatára. Irta Erdősi Károly. Füzve 80 fillér.

Két karácsonyest. Színijáték. Irta Maszlaghy Ferenc. (Ifjúság öröme III. kötet.) Ára 1 kor. 60 fillér.

Pásztorjátékok. Ára felvászsonkővésben 1 korona 40 fillér.

Pásztorjáték. Irta Domonkos István. (Népirat 215. sz.) Ára 20 fillér.

 Megrendelésnél elég a népiratoknál a folyó szám kiírása.

==== A fentiek kaphatók: =====

a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatalában:

Budapest. VIII., Szentkirályi-utca 28.

könyvkereskedésében

Budapest. IV., Kecskeméti-utca 2. sz.